
Seuraavassa **esitetyt** toimenpiteet Längelmäveden seudun kestävä kehityksen periaatteiden toteuttamiseksi vuosina 2001-2005. Seudun kuntien hallitukset/valtuustot päättävät, missä laajuudessa tätä ehdotusta tullaan toteuttamaan kussakin kunnassa.

Kaikkien Längelmäveden seudun kuntien toimenpiteet

Hyvä ihmisyyhteisö

- parannetaan kunnan tiedotuksen ymmärrettävyyttä ja saavutettavuutta
- laitetaan kunnan kuulutukset, lautakuntien, hallituksen, valtuuston ym. esityslistat ja pöytäkirjat Internetiin kaikkien saataville
- edistetään Internetin tietojen saavutettavuutta kaikille kuntalaisille
 - yleisökoneet
 - avustettu tiedonhaku esim. kirjastoissa
- lähetetään kylä- yms yhdistysten avoimiin tilaisuuksiin kunnan edustaja, vaikka vuorolistan mukaan
- tuetaan kylä- ja asukas yhdistysten ym. yleishyödyllisten yhdistysten tiedotusta esim. antamalla kopioida asukkaille tarkoitettuja tiedotteita omakustannushintaan kunnanvirastossa
- pyritään edistämään maatalouden ja maaseudun elinvoimaisuutta (mm. sivuelinkeinot)
- pidetään virkistysalueet hyvässä kunnossa ja edistetään uusien tekemistä
 - uimarannat
 - retkeily- melonta- yms. reitit
 - urheilu- ja leikkikentät
- otetaan huomioon asukkaiden mielipiteet elinympäristöjensä kehittämisessä (mm. kaavoitus)
- ylläpidetään monipuolista tonttitarjontaa

Turvallinen arki

- laaditaan turvallisuuspoliittinen ohjelma Itä- ja Kaakkois-Pirkanmaalle
- vuokra-asunnot sijoitetaan muiden asuntojen sekaan, ei omiksi alueikseen
- liikennejärjestelyissä kuullaan poliisia ja paikallisia asukkaita
- kiinnitetään huomiota teiden kuntoon ja koulureittien turvallisuuteen
 - huomataan kevyen liikenteen tarpeet
- valvotaan ongelmajätteiden lajittelua

Terveellinen, puhdas ja meluton ympäristö

- hoidetaan haja-asutusalueella sijaitsevien kunnan kiinteistöjen jätevesien käsittely ajanmukaiseen kuntoon
- kannustetaan haja-asutusalueella sijaitsevien yksityisten kiinteistöjen jätevesien käsittelyn saattamista ajanmukaiseen kuntoon esim. kyläkohtaisten projektien avulla
- valvotaan lannoituksia ja lannan käsittelyä
- edistetään kuivatun ja kompostoidun jätevesilietteen hyötykäyttöä eri aloilla
- kunnan metsät hoidetaan huomioiden myös metsien moninaiskäyttö, luontokohteet ja avainbiotoopit
- vältetään kesähakkuita

- kuntien hankinnoissa tarjouspyyntöihin sisällytetään vaatimus tuotteiden tuotannon laatu- ja ympäristöselvityksestä
- lisätään tietoisuutta ympäristöystävällisten ja turvallisten tuotteiden käyttämiseksi kunnan toiminnassa
- kannustetaan omistajia maiseman ja rakennuskannan säilyttämiseen ja korjausrakentamiseen
- tiedotetaan yritysten ympäristö- ja jäteasioista ja valvotaan niitä
- huomioidaan luontokohteet kaavoituksessa

Luonnonvarojen säästäminen

- edistetään paikallisten tuotteiden saatavuutta seutukunnassa, niin että lähituotteita saisi paikallisista kaupoista
- vähennetään energian kulutusta
 - kunnan kiinteistöjen energiakatselmuksat
- lisätään uusiutuvien energiamuotojen käyttöä
 - kunnan oma toiminta
 - yksityisten ja yritysten kannustaminen, tiedotus

Seuranta

- kootaan vuosittain tilannekatsaus kestävän kehityksen periaatteita (kts. seudun kestävän kehityksen opas) tukevien toimenpiteiden toteutumisesta
- tehdään viiden vuoden välein arviointi Längelmäveden seudun kestävän kehityksen indikaattoriehdotusta soveltaen

Kaakkois-Pirkanmaan seutukunnan (Kuhmalahti, Luopioinen, Pälkäne ja Sahalahti) lisätoimenpiteet

Hyvä ihmisyyhteisö

- tehdään perhepoliittinen ohjelma hyvän ihmisyyhteisön kehittämiseksi
- hyödynnetään seutuverkkoa asiakaspalvelussa

Terveellinen, puhdas ja meluton ympäristö

- kunnostetaan haja-asutusalueiden jätepiisteet viihtyisyyden lisäämiseksi
- kehitetään yhteistä vesi- ja jätevesiratkaisua Kaakkois-Pirkanmaan seutukunnalle
- parannetaan edellytyksiä turvalliseen ja luontoa säästävään vapaa-ajan liikkumiseen merkittyjen reitistöjen avulla

Luonnonvarojen säästäminen

- säästetään materiaaleja esimerkiksi vähentämällä paperin kulutusta (vähentämällä turhaa kopiointia) jne.
 - kehitetään palveluliikennettä ja joukkoliikennettä niin että kunnan kuljetustarpeet täytetään koordinoitusti
 - hyödynnetään soravaroja säästävää teknologiaa kuntien maanrakennushankkeissa
-

Itä-Pirkanmaan kuntien (Juupajoki, Längelmäki, Orivesi) lisätoimenpiteet

Juupajoen kunta

Hyvä ihmisyyhteisö

- kohennetaan urheilu- ja leikkikenttiä
- kaavoitetaan ja rakennetaan asuinalueet väljiksi

Terveellinen, puhdas ja meluton ympäristö

- toteutetaan pohjavesien suojelusuunnitelmaa
- hankitaan lisää jätteiden lajittelupisteitä
- edistetään biojätteiden kompostointia
- vähennetään jätteitä, keinoina esim.:
 - valistus
 - taksat
 - yritysten laatu- ja ympäristöjärjestelmät
- Tehdään selvitys luonto- ja maisemakohteista ja tiedotetaan niistä

Luonnonvarojen säästäminen

- kehitetään juna- ja muuta joukkoliikennettä
-

Längelmäen kunta

Terveellinen, puhdas ja meluton ympäristö

- kohennetaan Länkipohjan ilmettä
- siivotaan roskaantuneita alueita
- tehdään selvitys luonto- ja maisemakohteista ja tiedotetaan niistä

Luonnonvarojen säästäminen

- yritetään tehostaa joukkoliikennettä
 - esim. junaseisake Länkipohjaan
 - hyödynnetään koulutakseja muissakin liikkumis- ja kuljetustarpeissa
-

Oriveden kaupunki

Hyvä ihmisyyhteisö

- rakennetaan asunnot soveltuviksi kaiken ikäisille (kerrosratkaisut yms.)
 - hissien rakentaminen vanhoihin taloihin
- ei rakenneta ylikorkeita (yli 4 kerrosta) rakennuksia eikä ylitehokkaita (0.8) tontteja
- pidetään ulkoilupolut ja vastaavat alueet kunnossa tarjoamalla yhteistyötä yhdistyksille (kyläyhdistykset, luonnonsuojeluyhdistys yms.)
- tehdään kaavoitusohjelma ja maapoliittinen ohjelma

Turvallinen arki

- parannetaan kevyen liikenteen turvallisuutta ja sujuvuutta
- turvataan vesihuoltoa yhdysvesijohdoilla

Terveellinen, puhdas ja meluton ympäristö

- parannetaan veneilijöiden jätehuoltomahdollisuuksia ja tiedotusta
- toteutetaan pohjavesien suojelusuunnitelmaa
- tehdään selvitys luonto- ja maisemakohteista ja tiedotetaan niistä
- edistetään kaavoitettujen tonttien käyttöönottoa (rakentamiskehotukset ym.)
- tiivistetään taajama-alueen rakennetta (kuitenkin riittävät vihheralueet!)
- kehitetään keskustaa viihtyisän maalaispikkukaupungin suuntaan
- toteutetaan maaperän puhdistamishankkeita
- uudistetaan kaavoja pitäen mielessä kestävän kehityksen periaatteet
 - rantayleiskaava ja keskustaaajaman osayleiskaava

Luonnonvarojen säästäminen

- vähennetään kasvihuonekaasupäästöjä vuoteen 2005 mennessä 10 % vuoden 1990 tasosta (tavoite)
 - puupolttoaineiden ja muiden uusiutuvien energialähteiden osuutta energiantuotannossa lisätään
 - Oriveden aluelämmön tuotannossa siirrytään raskaan polttoöljyn käytöstä pääosin puupolttoaineen käyttöön vuoteen 2005 mennessä
- yritetään saada junaseisake keskustaan

Koulujen toimenpiteet

Monet seudun koulut ovat ottaneet ympäristökasvatuksen painopisteekseen. Seuraavassa kestävän kehityksen projektiin suoranaisesti osallistuneiden koulujen toimenpiteitä.

Juupajoen koulut

Juupajoen koulut (Yläkoulu, Korkeakosken, Kirkonkylän ja Lylyn koulut) ovat tehneet itselleen Kestävän kehityksen toimintaohjelmat, joissa käsitellään yksityiskohtaisesti koulun arkipäiväisen toiminnan järjestämistä kestävän kehityksen kannalta .

Luopioisten yläaste

Luopioisten yläasteella seurataan yläasteelaisten ympäristöasenteiden muuttumista vuodesta 1999 eteenpäin.

Oriveden yhteiskoulu

Kestävän kehityksen edistäminen on yksi Oriveden yhteiskoulun opetussuunnitelman tavoitteista. Lisäksi kehitetään yläasteelaisten ympäristön seurantaa ja laitetaan tulokset kaikkien nähtäville Internetiin. Tässä pyritään pitkiin aikasarjoihin, jolloin ympäristön muuttuminen tulee havainnolliseksi.
